

знаходиться термін, природа семантики якого виявляється насамперед через співвіднесеність із поняттям. Основним носієм понятійного значення в усіх термінологіях, у тому числі й в юридичній, виступають іменники (*викрадач - thief, позивач - plaintiff, присуд - sentence*).

Однією з найбільш актуальних проблем є дослідження термінів-аббревіатур в англійській юридичній термінології. Словотвірна активність аббревіації в англійській юридичній термінології веде і до її широких семантичних можливостей. Скорочуються не тільки найменування закладів (*C.M. - Court Martial*) та документів (*C.P. - Code of Civil Procedure*), але і найменування осіб (*deft. - defendant*) та дій (*H.T. - high treason*), що посилює продуктивність аббревіації.

Отже, мова чутливо реагує на всі процеси, які відбуваються у суспільстві. Контакти з носіями інших мов, зміна релігії, побудова писемності, розробка правопису та суспільно-політичної термінології тощо — все це має значний вплив на розвиток сучасних терміносистем, зокрема на розвиток термінології правової науки в англійській мові.

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ОРАТОРА

Доп. - Ульянич В. А., ПР-13.

Наук. кер. - ст. викл. Чепелюк А. Д.

Сьогодні існує безліч різних підходів, спроб поглянути на риторику під різними кутами зору, в тому числі лінгвістичного. Ставлення до риторики з боку вчених-лінгвістів далеко не однозначне: одні вважають риторику складовою стилістики, інші — культури мовлення, треті — прагматики, четверті — лінгвістики тексту.

Ораторському тексту притаманні інформативність, комунікативно-прагматична цінність, зв'язність і цілісність. Текст промови оратора зазвичай реалізується в усній, монологічній формі з попереднім обмірковуванням або імпровізовано. Деякі мовознавці виділяють мову оратора в

окремий ораторський стиль, для якого характерні всі можливі функції: інтелектуально-комунікативна, волюнтативна, емотивна, естетична, та функція, що встановлює контакт.

На звуковому рівні тексту розглянуто явище стилістичної функції звуків та звукового символізму. Останні не характерні для усної мови, а більше притаманні поезії та нетиповим текстам. Проте, в ораторських текстах, мають місце як нетипові тексти так і поезія, тому було б неправильно говорити, що звуковий символізм в ораторських промовах не присутній.

Звукова форма ораторських творів змістовна. Є всі підстави говорити про звукову функцію в мові оратора, яка використовує так званий звуковий символізм.

Для лексичного рівня ораторського тексту характерне велике різномаяття слів, що говорить про відкритість лексичної бази та розкритість ораторського стилю.

Залежно від того, в якому значенні буде вжито лексичні одиниці, лексику мови оратора поділяють на автологічну і металогічну або тропи. Дослідження автологічної лексики представлено словами які виходять за рамки літературної норми: архаїзмами, просторіччям, неологізмами та сленгом.

Металогічна лексика представлена тропами: порівняння, епітет, метафора, уособлення, символ, гіпербола евфемізм та ін.

Головними синтаксичними особливостями виступають довжина та структура речень. В промові оратора домінують короткі (до 10 слів) та середні (до 30 слів) речення.

Щодо структури речень, то в мові оратора теоретично можливе використання будь-яких синтаксичних конструкцій, які існують у мовній системі. Особливе місце займають так звані стилістичні фігури: полісендитон, асиндетон, зевгма, синтаксичний паралелізм і симплока.

Ораторський стиль може базуватися на одному з інших функціональних стилів, або бути синтезом декількох стилів одночасно.

Між мовознавцями немає чіткої згоди про те, як розуміти стиль мови оратора. Можна сказати, що стилів стільки, скільки ораторів. Одним з провідних вчень про стиль ораторської

промови є так звана теорія про високий, середній та низький стилі Ф. Прокоповича.

Основного стилістичного забарвлення ораторському тексту надають фігури: риторичні звороти, іронія, каламбур, парадокс, епістрофа та інші.

Таким чином кожний рівень ораторському тексту виконує свою важливу роботу. Продуктом цієї роботи є промова оратора, де гармонійно поєднуються лексика, синтаксична будова, стилістичні засоби і навіть звуковий символізм.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ

Доп. – Щербань О., ПР-11.
Наук. кер. – доц. Кобякова І. К.

Роль заголовка як текстоутворюючого фактора визначається його узагальнюючо-організуючим характером. Як правило, заголовок впливає на подальшу побудову всього тексту зі збереженням його семантичної єдності. Займаючи ініціальну позицію, заголовок може бути інтерпретований як “домінанта тексту”.

Ідея тексту для читача розвивається шляхом поширення і вивчення вже повідомленого в заголовку. Із заголовку, як тематичного елемента, поступово виникають різноманітні зв'язки між реченнями, котрі називаються іж фразовими.

Специфічні особливості газетних заголовків, що становлять особливий інтерес для перекладача, можна в основному звести до наступних: багатоступінчатість: додаткові заголовки та підзаголовки, вживання часових форм, дієслівність, використання скорочень та атрибутивних груп, стилістичні засоби та експресивно забарвлені елементи.

Далеко не завжди варто виходити з розповсюдженого принципу, що переклад заголовка не являє собою труднощів, тому що спочатку ми перекладаємо саме повідомлення або статтю, а потім уже, виходячи з їхнього змісту, і заголовок.